

Aan God en aan het Lam komt alle lof toe

Openbaring 5.1–14

Rev Dr Jos M. Strengtholt

Heliopolis 2013; Arnhem-Nijmegen 2019

Vandaag en de komende twee weken staan we stil bij een aantal visioenen die de apostel Johannes heeft opgeschreven in het laatste Bijbelboek, Openbaring. Anders dan sommige misleide moderne profeten gaan wij niet proberen de datum van de wederkomst van Jezus Christus uit te rekenen. Ook lezen we het boek Openbaring niet alsof het een soort dienstregeling van de NS is, met een precies schema van toekomstige gebeurtenissen.

Het gedeelte dat we vandaag hebben gelezen, Openbaring 5, neemt ons meteen mee naar de troonzaal van de hemel. In het vorige hoofdstuk gaf Johannes ons al een kijkje in deze bestuurskamer van het heelal. God zit op de troon. Onze Vader regeert over het hele universum. Dat is een enorme troost voor Zijn kinderen hier op aarde. Midden in onze vreugde en onze verdrietige momenten mogen we weten: God heeft de leiding.

Johannes zag vierentwintig oudsten en vier hemelse wezens die God voor eeuwig aanbidden als de almachtige Schepper van alles. Die vierentwintig oudsten vertegenwoordigen waarschijnlijk Gods verlost volk uit alle volken. De hemelse wezens vormen als het ware een erewacht rondom Gods troon. En allemaal aanbidden ze Hem.

1. De boekrol

Dan zoomt Johannes, alsof het een film is, in op Gods rechterhand. In Zijn hand houdt Hij een boekrol vast. Een engel roept met luide stem: "Wie is het waard de boekrol te openen en zijn zegels te verbreken?" (Op. 5.2) Johannes begint hard te huilen. Niemand komt naar voren om de boekrol te openen. Wat is die boekrol? Wat gebeurt hier?

De profeet Daniël uit het Oude Testament sprak ook over een verzegelde boekrol. Zou Johannes aan die boekrol denken? Daniël beschreef hoe Gods volk in groot gevaar verkeerde, maar dan komt de aartsengel Michaël om Gods volk te hulp. In Daniël 12:1-4 staat:

In die tijd zal Michaël opstaan, de grote vorst, hij die uw volksgenoten bijstaat. Het zal een benauwde tijd zijn, zoals er niet geweest is sinds er een volk is geweest tot op die tijd. In die tijd zal uw volk ontkomen: ieder die gevonden wordt, opgeschreven in het boek. [...] Maar u, Daniël, houd deze woorden geheim en verzegel dit boek tot de tijd van het einde.

Ook de mensen aan wie Johannes het boek Openbaring schrijft, verkeren in groot gevaar. Ze worden zwaar vervolgd. Lees thuis Openbaring 2 en 3 maar eens om te zien met welke problemen de gemeenten toen te maken hadden. Johannes belooft deze christenen redding, net zoals Daniël schreef: "In die tijd zal uw volk ontkomen: ieder die gevonden wordt, opgeschreven in het boek." (Dan. 12.1)

Daniël moest de boekrol verzegelen tot de tijd van het einde. En nu ziet Johannes die boekrol terug — nog steeds verzegeld. Het lijkt op een officieel notarieel document. Alleen de juiste persoon mag het openen. In de Romeinse tijd werden testamenten vaak op deze manier opgesteld. Ze werden verzegeld met meerdere zegels. Zou de boekrol die Johannes zag een eigendomsbewijs van de

verlossing zijn? In 1962 werd bij Jericho een boekrol gevonden uit het jaar 335 vóór Christus. Die was verzegeld met zeven zegels en bevatte het officiële document van een Samaritaan die een Joodse slaaf had gekocht. Is de boekrol in Gods hand misschien het officiële bewijs van de vrijkoop van Zijn volk uit de slavernij?

In die tijd kreeg een nieuwe koning bij zijn troonsbestijging vaak een boekrol waarin de omvang van zijn koninklijke macht stond beschreven, vooral over de mensen die tot zijn rijk behoorden en aan hem onderworpen waren. Is de boekrol in Gods hand de belofte dat een nieuwe Koning Zijn heerschappij over de aarde zal aanvaarden? Waar gaat deze boekrol eigenlijk over? Gaat het om de bevrijding van Gods volk uit hun leven in slavernij op aarde? Gaat het over een nieuwe Koning die Zijn regering begint? Gaat het over de erfenis van Gods kinderen? Ik denk dat het over al deze dingen tegelijk kan gaan.

Robert Mounce noemt de boekrol in zijn commentaar op Openbaring de 'Boekrol van de Bestemming' (*Scroll of Destiny*). Later in Openbaring wordt duidelijk dat het openen van de boekrol en het verbreken van de zegels Gods uiteindelijke verlossing van de wereld in gang zet. Geen wonder dat Johannes hard begint te huilen wanneer niemand in actie komt. Zal de wereld dan nooit veranderen? Blijft alles altijd zoals het nu is? Komt er nooit een einde aan onze problemen en ons verdriet?

2. Het Lam van God

Maar dan legt een van de oudsten Johannes een hand op de schouder en zegt: "Huil niet. Zie, de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel van David, heeft overwonnen om de boekrol te openen en zijn zeven zegels te verbreken." (Op. 5.5)

De Leeuw uit de stam van Juda is onze Heere Jezus Christus. Hij werd al aangekondigd in het allereerste Bijbelboek, in Genesis 49. De machtige Leeuw van Juda is waardig om de boekrol te openen! Maar wanneer Johannes om zich heen kijkt om die machtige Leeuw te zien, wat ziet hij dan tussen de oudsten en de engelen? Een Lam. Een Lam dat eruitziet alsof het geslacht is.

Zelfs in de hemel, na Zijn hemelvaart, draagt Jezus nog de tekenen van Zijn dood. Tot in de eeuwigheid zijn de littekens van de spijkers in Zijn handen en voeten zichtbaar. Toen Hij terugkeerde naar de hemel, bracht Hij iets nieuws mee in Gods aanwezigheid: onze menselijkheid. Daarom kan God ook vandaag helemaal met ons meevoelen in ons lijden en onze moeite.

Johannes ziet hoe het Lam de boekrol uit Gods hand neemt. Op dat moment vallen de oudsten in de hemel en de vier hemelse wezens neer voor het Lam. Precies zoals ze eerder, in Openbaring 4, voor God de Schepper neerbogen. Ze aanbidden het Lam op dezelfde manier. In de hemel zelf wordt Jezus aanbeden als God. Dat is geen leer die pas op het concilie van Nicea of door de vroege kerk is bedacht; dit is de werkelijkheid van de hemel. Hij is God.

Johannes beschrijft vervolgens hoe de vierentwintig oudsten harpen hebben en gouden schalen vol reukwerk. Met hun harpen zingen ze Gods lof. Ook wij sluiten ons aan bij dat hemelse koor wanneer wij zingen. Onze lofzang weerspiegelt wat er in de hemel gebeurt. In onze eredienst doen we mee aan de hemelse eredienst. De oudsten houden de schalen met reukwerk vast. Johannes legt uit dat dit de gebeden van de heiligen zijn: onze gebeden. Alle gebeden van Gods gemeente op aarde worden verzameld, vermengd met de gebeden van de heiligen in de hemel, en stijgen als een heerlijke geur op naar God.

David bad in een van de Psalmen: "Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan, het opheffen van mijn handen als het avondoffer." (Ps. 141.2) Jouw gebeden stijgen als een aangename geur op naar God. Jouw roep om hulp — jouw gebed dat Zijn wil zal gebeuren op aarde zoals in de hemel — komt aan in de bestuurskamer van het heelal. Niets ontgaat Zijn aandacht, zelfs jouw kleinste zorgen en gebeden niet.

Dan zingen de oudsten en de vier hemelse wezens hun loflied:

En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, uit elke stam, taal, volk en natie. En U hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen regeren over de aarde. (Op. 5.9-10)

Omdat het Lam, onze Heere Jezus, door Zijn eigen dood mensen uit alle volken voor God heeft vrijgekocht, is Hij waardig om de boekrol te openen. Dat laat zien dat die boekrol inderdaad te maken heeft met iedereen die van Hem is, en met hun bestemming. Met onze bestemming. Hij heeft ons door Zijn leven en sterven teruggebracht bij God. Sterker nog: Hij heeft ons gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters. Een nieuw volk dat helemaal bij Hem hoort.

Wat God bij de Sinaï aan Israël beloofde — "U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn." (Ex. 19.6) — is werkelijkheid geworden in de gemeente van Christus door Zijn dood. Wij, gelovigen uit alle volken, zijn Zijn priesters: om God voor altijd te loven samen met de hemelse legermacht; om door onze gebeden als bemiddelaars tussen God en mensen te staan; om de nood van de wereld bij God te brengen; en om ook onze eigen nood en verlangens bij Hem neer te leggen. En wij zijn koningen, omdat wij eens samen met de Koning der koningen over de aarde zullen regeren.

Dat laat opnieuw zien dat de boekrol ook te maken heeft met onze erfenis. Onze volledige toekomst ligt vast in Gods hand. Hier op aarde worden we misschien niet gezien, misschien zelfs veracht, en hebben we het moeilijk. Maar in Gods werkelijkheid, de werkelijkheid van de hemel, heeft de Heere van hemel en aarde jou al gekroond tot koning of koningin.

Dat lijkt eigenlijk precies op het levensverhaal van Jezus. Op aarde werd Hij vertrappt als een Lam, maar tegelijk was Hij de Leeuw van Juda. Veel mensen in Israël konden dat niet begrijpen. Daarom dachten ze dat het Oude Testament over twee verschillende Messiassen sprak: één die zou lijden en één die zou overwinnen. Johannes laat zien dat het om één en dezelfde Messias gaat. De lijdende Messias is de overwinnende Messias. De machtige Verlosser kan juist redden omdat Hij geleden heeft. Augustinus zei het prachtig in een van zijn preken: "Hij onderging de dood als een lam; Hij verslond de dood als een leeuw."

Het Lam in de hemel wordt afgebeeld met zeven horens en zeven ogen. Dit is geen tam lammetje, maar eerder een machtige ram. De zeven horens wijzen op de volmaakte macht van Jezus: Hij is almachtig. De zeven ogen laten zien dat Hij alles ziet en alles weet: Hij is alwetend. Dat zijn eigenschappen van God Zelf. Geen wonder dat de hemelse wezens Hem aanbidden zoals ze ook God de Vader aanbidden. Vader en Zoon zijn één in hun goddelijke natuur. Daarom ontvangen zij dezelfde eer en dezelfde aanbidding, zowel in de hemel als van ons op aarde.

3. Lof aan God en aan het Lam

In Openbaring 4 wordt God de Schepper geprezen; in Openbaring 5 wordt God de Verlosser geprezen. In Openbaring 4 lezen we deze lofzang voor God de Schepper:

U bent het waard, Heere, te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil bestaan zij en zijn zij geschapen. (Openbaring 4.11)

In Openbaring 5 wordt het Lam, God de Verlosser, geprezen. Het lijkt wel alsof de engelen Hem, als dat mogelijk zou zijn, nóg meer eer willen geven:

Het Lam Dat geslacht is, is het waard te ontvangen de kracht, rijkdom, wijsheid, sterkte, eer, heerlijkheid en dankzegging. (Op. 5.12)

Daarna hoort Johannes heel de schepping — alles wat in de hemel, op de aarde, onder de aarde en in de zee is — zingen voor God de Vader én voor God de Zoon, voor Hem Die op de troon zit én voor het Lam, precies hetzelfde lied van aanbidding:

En elk schepsel dat in de hemel, op de aarde, onder de aarde en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen: Aan Hem Die op de troon zit, en aan het Lam zij de dankzegging, de eer, de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. (Op. 5.13)

Simon J. Kistemaker, een gereformeerd theoloog, schrijft:

Alle verstandige schepselen in Gods geschapen wereld zingen Zijn lof: de heiligen en de engelen in de hemel, de vogels in de lucht, Gods volk op aarde en alle levende wezens op het land en in de zee. Het overweldigende koor van al deze stemmen, dat God en het Lam verheerlijkt, gaat ons voorstellingsvermogen te boven. God is de Koning van de schepping en heeft het werk van de schepping en de verlossing toevertrouwd aan Zijn Zoon. Zoals God de eer ontvangt van Zijn schepselen, zo ontvangt ook het Lam die eer, omdat Hij het werk dat de Vader Hem gaf volbracht heeft. (New Testament Commentary on Revelation, p. 213.)

Wij bestaan om God te verheerlijken. Om met onze woorden, onze daden en onze liederen de drie-enige God groot te maken. Na dit machtige "Halleluja" aan de Vader en de Zoon zeggen de vier hemelse wezens die de troon bewaken: "Amen." En de oudsten — die Gods gemeente vertegenwoordigen, in de hemel en op aarde — vallen neer en aanbidden.

Conclusie

Wat er hier op aarde met ons gebeurt, is niet het laatste woord. Jouw naam staat geschreven in Gods boek. Wij zijn Zijn priesters. Wij zijn Zijn koningen. Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn onze bestemming. Er komt een dag waarop alles volmaakt goed zal zijn. En zelfs vandaag bereiken jouw gebeden de troon van God en van het Lam.

Samen met de gebeden van alle heiligen worden ze aan God aangeboden in de voortdurende hemelse eredienst. Twijfel daarom nooit aan de waarde van je gebeden. Elk woord, elke zucht van vreugde of verdriet wordt door Hem gehoord en ontvangen. Laten we daarom ieder persoonlijk, maar ook samen als gemeente, meedoen aan die hemelse eredienst door eerbaar te leven, Hem te dienen, tot Hem te bidden en Hem elke dag te loven.

Aan Hem Die op de troon zit, en aan het Lam zij de dankzegging, de eer, de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. (Op. 5.13)

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.